

Med revijami

Hrvatska Misao, mesečnik za javno življenje v slovanskem demokratskem duhu, menda edina kulturno-politična smotra jugoslovanska vobče, ki jo izdaje in po večini tudi piše Stjepan Radić, pisatelj knjig „Savremena Evropa“ in „Kolonizacija i Slaveni“ (Zagreb, Laščina, Medjašna ulica 12), ima v aprilski številki to-le vsebino: Pisma političkoga krivovjerca. — Izbori u Europi koncem XIX. stoljeća. — Dinastija i narod (hrvatski i česki). — O prezaduženosti evropskog ratarstva. (Kot priloga izhaja prevod Jiráskovega češkega „zgodovinskega obraza“: Pesoglavci.)

„**Ukrainische Rundschau**“. Monatsschrift. Vormals: „Ruthenische Revue“. Herausgegeben von Basil Ritter von Jaworskyj. Redaction: Wien, XVIII/2, Saliergasse No 34. Administration: Wien XVIII/1, Antonigasse No 15. Celoletna naročnina temu listu znaša za Avstrijo 6 K. Namen mu je, zastopati maloruske interese, ne samo Poljakom, temveč tudi Rusom nasproti. Vsi oni, ki vidijo spas Slovanstva v zbliževanju njih jezika in slovstva, pač ne bodo odobravalni smeri te revije, a celo oni, ki ne vidijo v tem, da ima vsako slovansko pleme svojo posebno literaturo, nikake nesreče, se bodo čudili prizadevanju tega lista. Vsekakor bi se morali vsi Slovani postaviti dandanes na stališče, da je za vsa slovanska plemena hasnoviteje, z bližavati nego odaljevati se. Sila naj se ne dela nikomur; kar je dozorelo v stoletjih, se mora vpoštevati; toda zgodovina nas je morala naučiti, da je samo v edinstvu moč, in zato bi morali mi vsi stremiti za duševnim edinstvom slovanskih plemen in morali bi poskusiti vse, da to edinstvo pospešimo, uresničimo, ne pa naopak!

— a —

Splošni pregled

Gomilšak Jakob. Dne 23. marca je umrl v Trstu umirovljeni profesor verozakona na tamošnji državni realki Jakob Gomilšak. Širši slovenski svet ga je manj poznal, a njegova pesem „Slovenec sem“ je znana vsakemu le malo bolj zavednemu Slovencu; postala je nekako popularno-narodna budilka. S svojo mladostjo sega Gomilšak nazaj v romantično dobo minulega stoletja, ko je slovenski dijak na čudo svojega očeta vzljubil svojo narodnost ter zanjo počel delovati. Doma iz Biša sredi Slovenskih goric na Štajerskem, spominja Gomilšak tistih patriarhalnih časov, ko so se dijaki, osobito iztočnoštajerski, mnogobrojno udeleževali primicij, ki so tam vprav velike narodne slavnosti, ter na njih skrbeli za glavo in srce. Baš Gomilšak je oče tiste znane dijaške: „Kovač si zažgal je tobak, pa usedel se je v zapečnjak“ itd. (prevod!) in pa one druge o 25-letnem petošolcu, ki so „mati mu nabasali pšena no klobas, oča pa zapeljali v Marprok v štrti klas“. Mlajša generacija jedva da še razume poezije tistih dni, ko je dijakoval pokojni Gomilšak, pisatelj „potovanja v Rim“. Med prvimi knjigami, ki so mi v prvih deških letih oblike daljni svet s posebnim žarom, je bilo baš to „Potovanje“. In Gomilšak je sedaj odpotoval dalje!

Dr. Fran Ilešič.

„**Slovenska Matica**“ bo imela svoj XLII. redni občni zbor dne 16. maja t. l. ob šestih popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Vrsta razpravam: 1. Pred-